

Vergaderjaar 2025–2026

35 386

Voorstel van wet van de leden Klaver en Ouwehand tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met de invoering van een vuurwerkverbod voor consumenten (Wet veilige jaarwisseling)

Nr. 36

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 maart 2026

Op 13 november 2025 is aan uw Kamer het handhavingsplan ter voorbereiding op de jaarwisseling aangeboden. Het handhavingsplan vormt een onderdeel van de voorwaarden die zijn gesteld voor de inwerkingtreding van de Wet veilige jaarwisseling, waarin een algeheel vuurwerkverbod voor consumenten is geregeld (met uitzondering van F1-vuurwerk en professionele vuurwerkshows). Zoals aan uw Kamer toegezegd, is het handhavingsplan naar aanleiding van het Ontwerpbesluit veilige jaarwisseling inzake de ontheffingsmogelijkheid, evenals op basis van de ervaringen tijdens afgelopen jaarwisseling, geactualiseerd en waar mogelijk aangescherpt. Met deze brief bied ik u het geactualiseerde handhavingsplan aan. Bij de actualisering van het handhavingsplan is uitvoering gegeven aan de toezegging die mijn voorganger tijdens het debat geweld tegen hulpverleners en de hufteigheid in de samenleving van 21 januari jl. heeft gedaan om de voorstellen uit het position paper van de politievakbonden,¹ waar mogelijk, in de nieuwe versie van het handhavingsplan te verwerken. De komende jaarwisselingen zullen in het bijzonder in het teken staan van leren, evalueren en waar nodig bijsturen.

Daarnaast zijn tijdens het debat van 21 januari meerdere moties aangenomen en is tijdens het mondelinge vragen uur van 13 januari een aantal toezeggingen gedaan. In deze brief ga ik in op de wijze waarop aan enkele van deze moties opvolging wordt gegeven.

Tot slot geef ik met dit handhavingsplan gehoor aan het verzoek van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid om uw Kamer te informeren over de uitvoering van het vuurwerkverbod, de wijze waarop burgers daarbij worden meegenomen, en om een nadere analyse te geven van de achterliggende oorzaken van geweld en agressie tegen hulpverleners, evenals de mogelijkheden om dergelijk gedrag te voorkomen.

¹ Politie en bommengooiers: voorkomen is beter dan genezen. Aanbevelingen voor een effectief vuurwerk- en explosievenbeleid. Position paper politiebonden NPB, ACP, Equipe.

Terugblik jaarwisseling

De afgelopen jaarwisseling is recentelijk geëvalueerd binnen het Strategisch Beraad Veiligheid. Daarbij is teruggeblikt op de genomen maatregelen, de inzet van partners en de effecten daarvan op de openbare orde, zoals ook toegezegd tijdens het mondelinge vragen uur op 13 januari jl. In het algemeen kan worden vastgesteld dat vroegtijdige voorbereiding en de samenwerking tussen gemeenten, politie en andere partners van grote meerwaarde kunnen zijn. Een concreet voorbeeld van een effectieve aanpak is te vinden bij de gemeente Staphorst. In de gemeente zijn rondom de jaarwisseling stewards ingezet die voorafgaand actief met jongeren in gesprek gingen. Door deze benadering werden jongeren uit de anonimiteit gehaald, wat in dit geval bijdroeg aan minder overlast in de gemeente. Dit beeld wordt door meer gemeenten gedeeld. In veel gemeenten die vooraf hebben geïnvesteerd in preventie/jeugdwerk is de jaarwisseling over het algemeen rustiger verlopen.

Om gemeenten in staat te stellen van elkaars ervaringen te leren, organiseert de VNG een webinar waarin *best practices* worden uitgewisseld en besproken. Dit webinar biedt ruimte voor verdieping. Alle opgehaalde informatie, praktijkvoorbeelden en lessen worden vervolgens gebundeld en ontsloten via een kennisplatform van de VNG. Dit platform fungeert als centraal punt waar gemeenten zich kunnen informeren en laten inspireren bij de voorbereiding op toekomstige jaarwisselingen.

Als onderdeel van het handavingsplan worden de buurlanden tijdig geïnformeerd over het aankomende vuurwerkverbod. Hiermee wordt ingezet op bewustwording en het voorkomen van grensoverschrijdende knelpunten, zoals de invoer van verboden vuurwerk. Daarnaast wordt een bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd voor grensgemeenten, waarin gezamenlijk wordt gesproken over de gedeelde uitdagingen. Indien passend zullen ook buurgemeenten worden uitgenodigd om aan deze gesprekken deel te nemen. In aanloop naar aankomende jaarwisseling zullen met controles op vuurwerk in de grensregio's geïntensiveerd worden om overtredingen sneller te signaleren en aan te pakken. Ook worden in samenwerking met de partnerlanden grootschalige opsporingsonderzoeken uitgevoerd en wordt er ingezet op het versterken van de informatie-uitwisseling via Europol en het versterken van de samenwerkingen via operationele taskforces.

Naast deze acties blijft Nederland zich samen met Frankrijk en het Offensief Tegen Explosies (OTE) onverminderd actief inzetten voor een gecoördineerde Europese aanpak van de illegale handel en het misbruik van (professioneel) vuurwerk. Zo wordt er, naar aanleiding van de incidenten en het toenemende geweld tegen hulpverleners tijdens de afgelopen jaarwisseling, door Zweden, Frankrijk en Nederland een brief aan de Europese Commissie gestuurd om de ernst van de problematiek en de noodzaak voor actie nogmaals onder de aandacht te brengen.

(Digitale) meldplicht of huisarrest

De motie Coenradie (JA21) c.s. verzoekt om, conform de position paper, makkelijker en sneller gebruik te maken van een (digitale) meldplicht of huisarrest voor daders van geweld tegen hulpverleners.² De Wet maatregelen bestrijding voetbaloverlast en ernstige overlast (de Wet MBVEO), biedt zowel een burgemeester als de officier van justitie aanvullende bevoegdheden om notoire overlastgevers aan te pakken (bijvoorbeeld kortdurende gebiedsverboden, een meldplicht of combinatie

² Kamerstukken II, 2025–2026, 28 684, nr. 840.

hiervan). Op basis van deze wet kunnen ook rond de jaarwisseling verboden worden opgelegd. Gepleegde jaarwisselingsgerelateerde strafbare feiten of eerdere (ernstige) verstoringen van de openbare orde kunnen als onderbouwing dienen voor een preventieve maatregel bijvoorbeeld voor de volgende jaarwisseling. Daarbij geldt dat een dergelijke maatregel zorgvuldig moet worden gemotiveerd en gebaseerd moet zijn op concreet gedrag uit het verleden dat ernstige vrees voor herhaling rechtvaardigt. Bij ernstige openbare ordeverstoringen kan de burgemeester iemand tijdens oud en nieuw direct een groepsverbod, contactverbod of meldingsplicht, vrijwel altijd in combinatie met een gebiedsverbod opleggen. Ook de officier van justitie kan dergelijke maatregelen opleggen, vooruitlopend op het oordeel van de rechter. Via de VNG wordt, zoals toegezegd tijdens het mondelinge vragenuur op 13 januari jl., nog geïnventariseerd hoe veel meldingsplichten tijdens de afgelopen jaarwisseling in gemeenten zijn opgelegd.

De MBVEO maakt het wettelijk ook mogelijk om een digitale meldplicht op te leggen. In de praktijk kan deze echter nog niet breed worden toegepast, omdat de benodigde techniek zich momenteel in de pilotfase bevindt. De pilot digitale meldplicht richt zich op openbare orde verstoringen rondom voetbalwedstrijden. Binnen deze pilot kunnen de deelnemende gemeenten Leeuwarden, Utrecht en Rotterdam een bestuursrechtelijk gebiedsverbod in combinatie met een digitale meldplicht opleggen. De pilot wordt momenteel uitgebreid met aanvullende zes gemeenten, te weten Helmond, Doetinchem, Groningen, Den Haag, Eindhoven en Nijmegen. De pilotperiode loopt tot en met juni 2026. Na afloop van de pilot volgen de uitkomsten van de evaluatie en aanbevelingen over het vervolg. Daarna vindt gezamenlijke besluitvorming plaats over de bredere implementatie van de digitale meldplicht. In de tussentijd wordt verkend wat er nodig is om de digitale meldplicht ook toe te passen in andere contexten, zoals rond de jaarwisseling en binnen het strafrecht. Uw Kamer zal hierover, samen met de uitkomsten van de evaluatie, in de zomer worden geïnformeerd. Hierin wordt ook meegenomen of huisarresten sneller of makkelijker kunnen worden opgelegd, zoals de motie Coenradie (JA21) verzoekt.

Gedragswetenschappers

De motie van het lid Kostić (PvdD) c.s. verzoekt om in gesprek te gaan met onder andere gedragswetenschappers, politie en de VNG over welke maatregelen genomen kunnen worden om de nieuwe norm, een oud en nieuw zonder vuurwerk, goed te laten landen.³ Dit sluit goed aan bij de acties die eerder zijn ondernomen op dit gebied, en die ik in de komende tijd nog zal ondernemen. Hierover wordt uw Kamer nog nader geïnformeerd.

Inwerkingtreding Wet veilige jaarwisseling

De motie Van der Werf (D66) c.s. verzoekt de Wet veilige jaarwisseling ruim voor de volgende jaarwisseling van kracht te laten gaan.⁴ Ik deel het belang van een zo spoedig mogelijke inwerkingtreding, zodat burgemeesters, handhavingsinstanties en lokale verenigingen en stichtingen die gebruik willen maken van de ontheffingsmogelijkheid die de wet biedt, over voldoende tijd beschikken om zich voor te breiden op de nieuwe situatie. De planning is erop gericht het besluit per 1 augustus 2026 in

³ Kamerstukken II, 2025–2026, 28 684, nr. 841.

⁴ Kamerstukken II, 2025–2026, 28 684, nr. 836.

werking te laten reden, zodat het verbod op consumentenvuurwerk kan gelden voor de jaarwisseling van 2026/2027. In dat kader is afronding van de voorhangprocedure in maart van belang.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel